

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

כח.

חזן מבשועה. שלא יאמר יאסרו פירות שבעולם עלי בשבעה אס אינן של תרומה: לא יפתח לו נגדר. אס הליקטים אינו מזיקין שידור לא יפתח לו הוא בעצמו: כמה שהוא מדיכו. בלנד ידור ולא בדבר אחר כדמפרש: **יניח אמו** לו וכו' אסמו מותרם לו. דהיינו כמה שהוא מדיכו: וזניו אסורים.

דמלכותא דינא. ולא נדרי אונסין ויניח ואמאי נודרין נזקין ומזקין להצריח המכס של מלכות: שאין לו קצנה. שנטול כל מה שרצה: **במוס העומד מאליו.** ואלא אמר מילתא דהערמה איתסרו ליה: **באומר יאסרו היום.** דהיינו הערמה דהוא יומא למוד אסר נפשיה: אי דאמר היום לא מקבל מיניה מוכס. ואינו מניחו בשביל אותו נדר שלא יטול הפירות שהיה שומע דהערמה נדר: **באומר בלנו היום:** (א) אינס דכריס. בעלמא: לא יפתח לו בשבעה. שלא יאמר לו אס תרצה אשבע לך: הא נגדר יפתח לו. שיאמר לו אס תרצה אדור לך נדר: הא מינדר נדר ליה בשבעה. אס הליקטים מזיקין לך (ב) וידור לו כן בלשון שבעה כדלמך לעיל: והא טן וכו'. ואמאי קתני צברייתא דלא יפתח לו בשבעה: תריך הכי טנא צמאני נגדר להודיע כחן דביס שמאי. דלפילו נגדר גרידא לא וכו' נגדר (ג) שבעה: וצרייתא טנא בשבעה להודיע כחן דביס. דאפי' בשבעה יפתח לו. וצרייתא משום צ"ה נשנית ולא דוקא היא ולא מניח למימר התם בשבעה הוא דלא יפתח וכו' ולא מקשינן דצ"ש אדצ"ש: רב אשי אמר הכי קסני. האי לא יפתח צברייתא לא משמע כדלמרינן דבאונסין קאי אלא האי לא יפתח דצ"ש סברי לא יפתח לו החכס פתח לחטרה להשאל על שבעתו דאין שאלה לשבעה לא פני החכס וליכא למידק מיניה שום קושיא: **מתני' אמר הרי נטיעות האלו קרבן.** כלומר שיהו הקדש: אס אינן נקללות. היום (ד) מוקף לה בגמרא ועבר היום ולא נקללו ולא נשרף הטלית הכי הן הקדש ויש להן פדיון והדמים ינכסו להקדש והס יאלו לחולין: אכלו לאס אמר הרי הנטיעות האלו קרבן עד שיקללו אין

הגהות הב"ב
(א) רש"י ד"ה באומר בלנו היום וריבוי אלא דכריס בעלמא כ"ל והד"ה ויניח לומר דכריס בלמוד שנטול כל דעת דאין פיו וכו' שום: (ב) ד"ה הא מינדר וכו' לך ידור לו: (ג) ד"ה תריך וכו' נגדר בשבעה: (ד) ד"ה אס אינן נקללות היום הכי מוקף:

הגהות מהר"ב רינשבורג
א] בהראש סד"ה טנא ר"י ויניח וצרייתא דמנא דמתניין השמיע לנפשיה איה רבותא וסומן על טנא דצרייתא שבעה עובתא היא צברייתא:

מוסף רש"י
דינא דמלכותא דינא. על עובדי מוכסין (ג' ג' ג' כל מסס ארנוניות ומנהגות של משפטי מלכים שהיו נהגין בעלמא. דינא הוא, שכל בני מלכות מקבלים עליהם מלכות חוקי הענין ומשפטי הלכה דין גמור הוא ואין לתמוך בתמוך פירושו על פי חוק הענין ההוא ענין משום ג' (הש"ס ב"ב ד.)

פירוש הרא"ש
לא יפתח לו נגדר. אלא"כ אמר לו דור לו שהוא תרומה: בבה שהוא מדיכו. ואפי' פתח לו לא יוסף לו לידור אלא כמה שפתח לו ומיחו אס א"ל כהס דור לו אף כי הוסף כהנה לידור כולו מורו בלא דלא היו מר לא אמר שלא ידור אלא אס כן יפתח דור לו נגדר זה וכו' אומרים א

בבה שאינו מדיכו. לא לי ציה אכלו זה שהוא מוסף לו ולא ידע הלא כלום שהוא רוצה לידור ציה אימא נדר הוי קמ"ל: ג' והאמר שמואל דינא דמלכותא דינא. אחרת שקה המכס מלח המלך אסור לגזול הימנו ואין ימינו המכס לגזול לידור כדי לגזול: במוכס שאין לו קצנה. והאי לא דינא הוא דדוקא נגדר שהוא שום לכל בני המדינה יש לו שום להקנות' לעשות אכל לא נגדר שאינו שום למעט לה ורבינו לא אי נמי כיון שאין לו קצנה מרבה ליקח יומר ממה שהמלך חפץ הלבך כולו גול: במוכס העומד מאליו. בלא דעת המלך: היכי נדר. שלא יעבור על מדו: באומר בלנו היום ומוציא בשפתיו חכם. ונדרים שכל המוכסין היוין דכריס: תנא מתניתין נדר להודיע כחן דביס. ואפי' דמא חפץ אצרייתא קא סמיך דאשמועינן דה כח דהיתירא א: שאין שאלה בשבעה. משום דומר דאמרו חכמים שאין להמירה והכי קאמר צ"ש לא יפתח החכס פתח להמיר שבעה: מתני' הרי הנטיעות האלו קרבן אם אינן נקצצות כו'. דלא רוח חפץ וכל האילנות כספק שאלו יתלכו מן הקרבן וכן אלה ליקח ענפיהם ענפיהם וטליתיהו הוא כספק שיהיה אלו היו קרבן אס אינן נקללות וטליתיהו היתה אלו לא יתקדש אלא בדרים דהכי אפי' נקללות וטליתיהו גמר בלנו להקדיש קא משמע לן נגדרים שכל בני דלא מוכסי לא היוין דכריס: פירוש קרבן. פירות למכר

חזן מבשועה. דחמירא דכתיב צה לא ינקה: לא יפתח לו נגדר. אס אינו אומר נדור לי: כמה שהוא מדיכו. אסמו מותרם וזניו אסורים. כיון שלא הדיכו צהס אלא מאליו נדר: ג' והאמר שמואל דינא דמלכותא דינא. והיכי שרינן למיידר הכי כדי להפטור כיון דמן הדין חייב ליתן לו את המכס: **במוס שאין לו קצנה.** וכיון שכן לאו דינא הוא אלא חמסותא וממסותא דמוכס' לאו דינא הוא: **במוס העומד מאליו.** שלא בצמית המלך. וכתבו בתוספות דדוקא בלמית עובדי כוכבים אמר דדינא דמלכותא דינא מפני שהלך שלו ויכול לומר להס אס לא מעשו מנזתי אגרש אתכס מן הארץ אבל במלכי ישראל לא לפי שאי' כל ישראל שותפים צה. וכי אמרינן דינא דמלכותא דינא הי"מ לענין שאס קנה אחרים מכס הו"י חייבים ליתן לו את המכס וכן נמי אס לא קנה אותו אלא שהוא ממונה לגבות את המכס שאינו רשאי ישראל תיכור לישבע שהן תרומה ליהא אונסא כיון דדינא דמלכותא דינא א: היכי נדר. לישנא דמתני' קשיא ליה דקאמר נודרים שהן תרומה והיכי שרינן נדרא דהאי לישנא כלומר אי דלמך יאסרו פירות עולם עלי לעולם אין דכריס שכלל מצטלין מה שהוליא צפיו אפילו גצי אונסא כי האי אלא דהכא קממא קאמר יאסרו פירות עולם עלי ונהי דסתמא לעולם משמע הי"מ היכא לעולם מהיום אכל היכא דליכא אונסא הך אונסא מפרש ליה לדצוריה דהיס קאמר כיון שלא אמר צפירוש צהיפך. ומיהו נהי דהכא מקשינן דכלאו אונסא לעולם משמע כיון דסתמא קאמר ואפילו אומר בלנו היום לא מהני אפילו הכי מי שגמר בלנו לנדר מפת חטים והוליא פת סתם לא אמרינן כיון דסתמא קאמר וליכא אונסא שיהא אסור בכל פת דהכא היינו טעמא מפני שמתכוין לומר לשון שיהא משמעו לעולם ומש"ה כל היכא דליכא אונסא לעולם משמע אכל התם כיון דלהוליא פת חטים נמכוין אלא דנתר דלמך פת איתקיל מילוליה הרי אסין פיו ולבו שאין וזניו אסור אלא צפת חטים וכבר כתבינן זה צ' שבעות שמים בתרא צס"ד: **טנא מסני' נגדר**

הגהות הב"ב
מ"ה ט מ"י שם ופ"ו מהלכות מעילה הלכה א ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ב ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ג ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ד ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ה ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ו ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ז ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ח ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ט ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"א ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ב ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ג ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ד ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ה ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ו ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ז ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ח ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ט ופ"ו מהלכות מעילה הלכה כ

הגהות מהר"ב רינשבורג
א] בהראש סד"ה טנא ר"י ויניח וצרייתא דמנא דמתניין השמיע לנפשיה איה רבותא וסומן על טנא דצרייתא שבעה עובתא היא צברייתא:

מוסף רש"י
דינא דמלכותא דינא. על עובדי מוכסין (ג' ג' ג' כל מסס ארנוניות ומנהגות של משפטי מלכים שהיו נהגין בעלמא. דינא הוא, שכל בני מלכות מקבלים עליהם מלכות חוקי הענין ומשפטי הלכה דין גמור הוא ואין לתמוך בתמוך פירושו על פי חוק הענין ההוא ענין משום ג' (הש"ס ב"ב ד.)

פירוש הרא"ש
לא יפתח לו נגדר. אלא"כ אמר לו דור לו שהוא תרומה: בבה שהוא מדיכו. ואפי' פתח לו לא יוסף לו לידור אלא כמה שפתח לו ומיחו אס א"ל כהס דור לו אף כי הוסף כהנה לידור כולו מורו בלא דלא היו מר לא אמר שלא ידור אלא אס כן יפתח דור לו נגדר זה וכו' אומרים א

מוסף רש"י
דינא דמלכותא דינא. על עובדי מוכסין (ג' ג' ג' כל מסס ארנוניות ומנהגות של משפטי מלכים שהיו נהגין בעלמא. דינא הוא, שכל בני מלכות מקבלים עליהם מלכות חוקי הענין ומשפטי הלכה דין גמור הוא ואין לתמוך בתמוך פירושו על פי חוק הענין ההוא ענין משום ג' (הש"ס ב"ב ד.)

פירוש הרא"ש
לא יפתח לו נגדר. אלא"כ אמר לו דור לו שהוא תרומה: בבה שהוא מדיכו. ואפי' פתח לו לא יוסף לו לידור אלא כמה שפתח לו ומיחו אס א"ל כהס דור לו אף כי הוסף כהנה לידור כולו מורו בלא דלא היו מר לא אמר שלא ידור אלא אס כן יפתח דור לו נגדר זה וכו' אומרים א

א ב ג ד ה ו ז ח ט י י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט כ
מהלכות מעילה הלכה א ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ב ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ג ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ד ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ה ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ו ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ז ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ח ופ"ו מהלכות מעילה הלכה ט ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"א ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ב ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ג ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ד ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ה ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ו ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ז ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ח ופ"ו מהלכות מעילה הלכה י"ט ופ"ו מהלכות מעילה הלכה כ

גליון הש"ס
ג' בית שמאי אומרים וכו'. עי' לעיל כ' ע"ב ב"ר ד"ה אמר רב אס:

תוספות
והא אמר שמואל דינא דמלכותא דינא. פי' צרייתא דמנא דמתניין השמיע לנפשיה איה רבותא וסומן על טנא דצרייתא שבעה עובתא היא צברייתא:

תוספות
והא אמר שמואל דינא דמלכותא דינא. פי' צרייתא דמנא דמתניין השמיע לנפשיה איה רבותא וסומן על טנא דצרייתא שבעה עובתא היא צברייתא:

תוספות
והא אמר שמואל דינא דמלכותא דינא. פי' צרייתא דמנא דמתניין השמיע לנפשיה איה רבותא וסומן על טנא דצרייתא שבעה עובתא היא צברייתא: